

Zeszyty

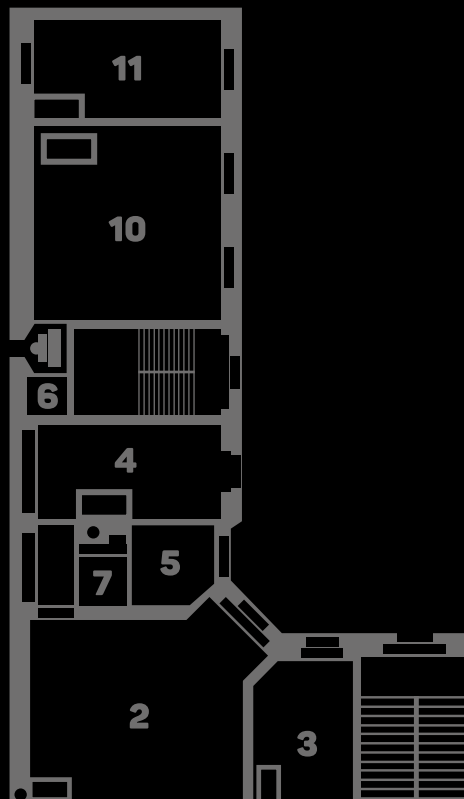
#46

Artystyczne

„Berliński pokój”
– współczesne
relacje między
Poznaniem
a Berlinem

Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu

2(46)/2024

Z A

„Berliński pokój”
– współczesne
relacje między Poznaniem
a Berlinem

Od redakcji

Bieżący, 46. numer „Zeszytów Artystycznych”, zatytułowany „Berliński pokój” – *współczesne relacje między Poznaniem a Berlinem*, gromadzi artykuły naukowe o tematyce z pogranicza historii sztuki i studiów nad kulturą wizualną. Ich wspólnym mianownikiem jest oddziaływanie kultury niemieckiej, reprezentowane przez funkcjonalne, estetyczne i kulturowe znaczenie szczególnego architektonicznego fenomenu, znanego pod nazwą berlińskiego pokoju. O historii tego pojęcia w kontekście nie tylko architektonicznym pisze w tekście *Berliński pokój: związki między Poznaniem a Berlinem*, będącym jednocześnie wprowadzeniem do tytułowej problematyki, redaktorka prowadząca numer, Hanna Grzeszczuk-Brendel.

Kolejne artykuły nawiązują do tytułowego zagadnienia z różnorodnych perspektyw tematycznych, przede wszystkim z zakresu architektury i fotografii oraz ujmując je z różnych perspektyw czasowych, zarówno historycznych, jak i współczesnych. Marianna Michałowska dokonuje porównania wizerunków przestrzeni miejskich Berlina i Poznania na przykładzie pocztówek wydawanych w obu miastach w okresie ponad stu lat. Lech Lechowicz podejmuje temat wielkiego miasta jako „nowej natury”, za przykład biorąc rolę fotografii w kręgu pierwszej fali awangardy. *Dziwne widoki miasta* opisane przez Krzysztofa Ślachciaka w kontekście percepcji wzrokowej to obrazy poznańskiej architektury utrwalone w I połowie XX wieku na fotografiach Romana Stefana Ulatowskiego. Artykuł Irmy Koziny dotyczy zarówno architektury, jak i fotografii, a jego tematem jest schyłek istnienia katowickiego dworca kolejowego zwanego „Brutalem z Katowic”, zaobserwowany przez fotografa Michała Łuczaka. Natomiast Marta Smolińska opisuje ze swej usytuowanej, berlińskiej perspektywy doświadczenia związane z zamieszkaniem w stolicy Niemiec i kuratorowaniem wystawy *MITbeSTIMME*n, w której mogły zabrać głos – poprzez sztukę – przybyłe do Berlina osoby, których różnorodne biografie łączy fakt migracji.

W numerze opublikowano także artykuł Moniki Szczygieł *Cyfrowe praktyki unikania malarstwa*, przygotowany na podstawie pracy magisterskiej, która otrzymała pierwszą nagrodę w X edycji konkursu im. prof. Alicji Kępińskiej. Publikacja artykułu naukowego w „Zeszytach Artystycznych” stanowi nagrodę w tym konkursie, mającym na celu wyłonienie najlepszej teoretycznej pracy magisterskiej spośród obronionych w danym roku akademickim na Uniwersytecie Artystycznym im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu.

Tematycznym dopełnieniem numeru są artykuły recenzyjne i omówienia dotyczące aktualnych publikacji naukowych i wystaw, które mają związek z kulturą niemiecką. Recenzja książki pod redakcją Andrzeja Gwoździa, pt. *Bauhausowcy i neoplastycy o filmie i kinie*, autorstwa niżej podpisanej, dotyczy zbioru tekstów teoretycznych z kręgu niemieckiej awangardy z obszaru sztuk projektowych i nowych mediów. W zakresie krytyki sztuki Maria Grzybowska opisuje międzynarodową, zbiorową wystawę *O dzieleniu. Sztuka na granicy (polsko-niemieckiej)*, której kuratorką jest Marta Smolińska, zrealizowaną w dwóch instytucjach sztuki, odpowiednio w Poznaniu i Berlinie. Interesującym uzupełnieniem tematyki numeru jest tekst kuratorski Aleksandry Paradowskiej, związany z wystawą *Iluzje wszechwładzy. Architektura i codzienność pod okupacją niemiecką*, zorganizowaną w miejscu dla takiej tematyki szczególnie trafnie dobranym, czyli Centrum Kultury ZAMEK.

Kontynuując tradycję czasopisma, publikujemy w numerze także teksty wspomnieniowe, poświęcone osobom związanym z Uczelnią, które odeszły w minionym roku. Tekst *In memoriam* Witold Gyrkovich nie powstałby bez życzliwej pomocy Władysława i Mateusza Wróblewskich. Autorka tekstu *In memoriam* Henryk Regimowicz, Anna Kochnowicz, dołożyła starań, by nakreślić barwny portret Profesora dzięki rozmowom z Jego przyjaciółmi.

Numer zamykają informacje z życia Uczelni w postaci kalendarium wystaw organizowanych w galeriach UAP w drugim półroczu 2024 roku oraz – obejmująca zbliżony zakres czasowy – kronika Wydziału Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa, który sprawuje pieczę nad wydawaniem czasopisma. Warto dodać, że 46. numer „Zeszytów Artystycznych” ukazuje się w odświeżonej szacie graficznej, będąc rezultatem pracy zespołu redakcyjnego poszerzonego m.in. o osoby z grona młodszych pracowników naukowych Uczelni, jak Karolina Rosiejka i Mateusz Janik. Tegoroczna zmiana na stanowisku redaktorki naczelnej to także okazja, by podziękować wszystkim osobom zaangażowanym do tej pory w pracę nad czasopismem, które wciąż pozostają w bliskim kręgu współpracowniczym, czyli Justynie Ryczek i Magdalenie Kleszyńskiej, a także wieloletniemu redaktorowi graficznemu, Bartoszowi Mamakowi.

Kończąc podziękowaniami dla wszystkich, także niewymienionych tu osób, którym zawdzięczamy wkład w powstanie niniejszego numeru, zapraszam do jego lektury.

Ewa Wójtowicz

ZA

Zeszyty Artystyczne
nr 46 / 2024 / rok XXXIII
ISSN 1232-6682

Redaktorka prowadząca
Hanna Grzeszczuk-Brendel

Redaktorka naczelna
Ewa Wójtowicz

Zespół redakcyjny
Magdalena Kleszyńska
Izabela Kowalczyk
Justyna Ryczek
Marta Smolińska

Sekretarzynie redakcji
Karolina Rosiejka

Skład i projekt graficzny
Mateusz Janik

Korekta
Joanna Fifelska, Filologos

Kontakt
<https://za.uap.edu.pl>
zeszyty.artystyczne@uap.edu.pl

Wydawca
Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu
Aleje Marcinkowskiego 29
60-967 Poznań

<https://uap.edu.pl/>
+48 61 855 25 21

Wydział Edukacji Artystycznej
i Kuratorstwa

<https://za.uap.edu.pl>

© Copyright by Uniwersytet Artystyczny
im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu,
2024

Wersją pierwotną czasopisma jest wersja
drukowana.

Nakład: 100 egz.

Druk

MJP Drukarnia Poterscy Sp. j.
ul. Romana Maya 30
61-371 Poznań

UAP | POZNAŃ

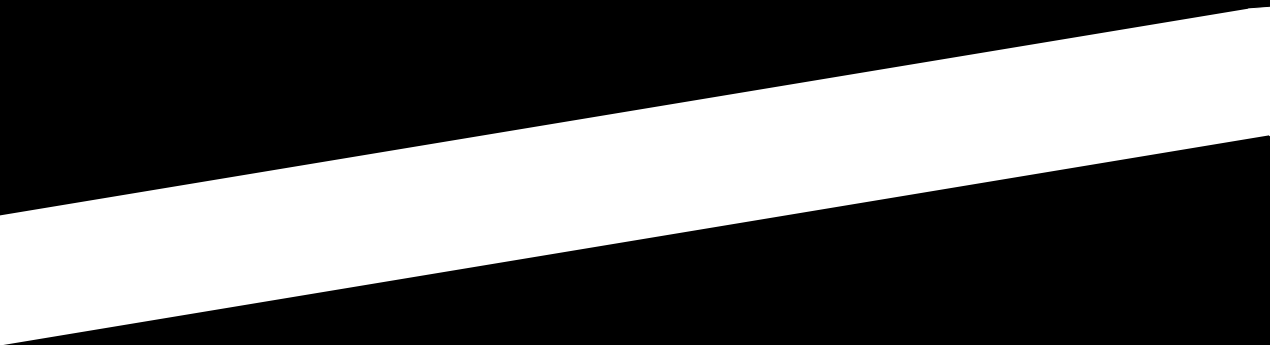

WYDZIAŁ EDUKACJI
ARTYSTYCZNEJ I KURATORSTWA

ABAKANOWICZ
UNIVERSITY

Ilustracja na okładce:

Berlin, plan mieszkania w kamienicy
czyższej ok. 1896 (Eberstadt R.,
*Handbuch des Wohnungswesen
und der Wohnungsfrage*, Jena 1909)

nakład 100 egz.

ISSN 1232-6682

